

haziran 2025

youth for good strateji raporu

toplulukla güçlenen gençlik

**Gençlerin
liderliğinde,
iyilik odaklı
çalışmalarla**

**değişim yaratan
bir topluluğuz.**

youth for good Toplulukla Güçlenen Gençlik Strateji Raporu, 2025 yılı ve sonrası için yenilenen topluluk odaklı strateji planını ve değişim teorisini paylaşmak üzere hazırlanmıştır.

Bu raporu referans göstermek isterseniz, aşağıdaki formatı kullanabilirsiniz:
youth for good. youth for good Toplulukla Güçlenen Gençlik Strateji Raporu (2025).

Teşekkür

Yazarlar:

Aleyna Özen, Beyza Teke, Duru Leblebicioğlu,
Kaya Demiral, Şeyma Sağınç

youth for good Değişim Teorisi:

Duru Leblebicioğlu

Tasarım:

Müge Gümüş

youth for good Strateji Raporu'nun oluşmasına katkı sağlayanlara **teşekkür ederiz:**

Aslıhan Niksarlı, Baran Gürcan, Boğaçhan Arslan, Ezgi Özkök Sefer,
Muhammed Yunus Aktaş, Ömer Aydın, Yağmur Pal, Zülâl Karaman

İçindekiler

Önsöz.....	4
------------	---

giriş 5

bir topluluk olarak youth for good 6

✧ Ufkumuz.....	7
✧ Değerlerimiz.....	7
✧ Kültürümüz.....	9
✧ Faaliyet Alanlarımız.....	10
✧ Hedef Kitle ve Topluluk Deneyimi.....	11
✧ İletişim Yaklaşımımız.....	11

topluluğun etkisi ve değişim teorisi 13

✧ Genç Değişim Öncüsü Yolculuğu.....	13
✧ Yolculuğun Aşamaları.....	14
✧ Değişim Öncüsü Becerileri.....	15
✧ Problemi Tanımlama.....	16
✧ Değişim Teorisi.....	18

ekler ve açıklamalar 21

✧ Topluluk Üyeleri.....	22
✧ İlham Aldığımız Kaynaklar.....	26

Önsöz

Bir yanda gençler, “bu gençlerin hepsi zaten böyle, Z kuşağının tek derdi sosyal medya” diye hedef alınırken diğer yanda gezegene ve değişime katkı sunmalarına dair beklentiler her geçen gün artıyor. İnsanlar gençlerden ne beklediklerini tam bilmesede onları sıkça konuşuyor ve sıkıştıkça çözümünü onlarda arıyorlar. Peki, “bu gençler” kim? Ne yapıyorlar? Onlardan neler bekleniyor?

Beş yıldır; özellikle 18-30 yaş arasındaki; iklim ve biyoçeşitlilik krizine karşı harekete geçen, savunuculuk yapan, gezegenimiz için çalışan “**değişimin öncüsü**”¹ gençlerle yakından çalışma fırsatı buldum. Hayatımda hiç öğrenmediğim kadar çok şey öğrendim; bildiklerimi unuttum, yeni yöntemler denedim, ilham aldım, kendimi ve dünyamızı farklı bir mercekten tanıdım. İşte onlardan bazı öğrendiklerim:

“Bu gençler” homojen değil, tek tip bir genç anlayışı yok. Onlar sadece bir kuşak ya da bir sayı değil; her biri bir birey, her birinin ismi, hikayesi ve tutkusu var.

“Bu gençler”, toplumun onlara dayattıklarının değil, ihtiyaç duydukları değişimin peşinden gitmeye çalışıyorlar. Toplumun açmadığı kapıları kendileri ve akranları için açıyorlar. Birlikte öğreniyor öğreniyor, birlikte dayanışıyorlar. Soru sormaktan ve hata yapmaktan korkmuyorlar. Basmakalıpları yıkıyor, yeni bir dünya tasavvuru yaratıyorlar.

“Bu gençlerden” iklim krizine çözüm bulmaları, mezun olur olmaz “en iyi” yerde işe girmeleri, sosyal medyada yalnızca 50 yaş üzeri kişilerin onayladığı paylaşımlar yapmaları, yaşadığımız krizlere çözüm bulmaları ve mümkünse tüm bunları yaparken sosyal hayatları olmaması bekleniyor. Ama “bu gençler” beklenenin değil, kendi tutkularının peşinden giderek gezegenimizin ihtiyacı olan değişim için yenilikçi çözümler üretiyorlar. Bireyselliği değil topluluğu merkeze alıyor, topluluk odaklı bir gezegen inşa ediyorlar.

youth for good ekibi, son beş yıldır çalışma fırsatı bulduğum; bildiklerimi unuttuğum, kimi yeniliklere direnmeye çalıştığım ama kendimi teslim ettiğim; bir parçası olmaktan gurur duyduğum bir topluluk. Cesurca büyük sorular soran, hayal etmeyi günlük pratiklerine dönüştüren, dayanışmanın önemini her an vurgulayan, kapsayıcılığı merkezine koyan bireyler ve hikayelerden oluşuyorlar.

Etkin katılım, nesiller arası diyalog ve iş birlikleriyle harekete geçiyor; dönüşümden korkmuyor, aksine meydan okuyor, sistemsel engellerin karşısında duruyor ve kalıplara sığmıyorlar. İşte yazdıkları bu rapor tam da bunun kanıtı. Beşinci yıllarında, yeni sorular ve yeni ufuklarla çalışmaya devam ediyor; kırılanlıklarını, kültürlerini, çalışma alanlarını ve karşılaştıkları engelleri bizimle paylaşıyorlar. Sürdürülebilirlik alanında sonu gelmeyen raporların aksine bizi yeniden düşünmeye davet ediyorlar.

Bu nedenle, bu rapor aslında onların oyun alanına bir davet niteliğinde. Sadece gençlerin sesini duyurmakla kalmıyor; gençlerin gözünden ihtiyaçlarını anlamaya, onlarla birlikte düşünmeye ve buldukları çözümlere birlikte bakmaya imkân tanıyor.

Dilerim, bugünümüzü ve geleceğimizi inşa ederken bu birliktelik çağrısını, duymak istediğimiz gibi değil olduğu gibi duyabilir, gençlerin dertlerine, çözümlerine ve topluluklarına ortak olabiliriz.

Sevgi, umut ve dayanışmayla,

Aslıhan Niksarlı

Roots & Shoots Türkiye Direktörü

19 Mayıs 2025, İstanbul

¹Değişimin öncüsü/Değişim öncüsü: Bilişsel empati, esnek takım çalışması, yeni liderlik ve değişim yaratma pratiği beceri ve yetkinliklerine sahip bütünün iyiliği için çeşitli roller ve ölçeklerde gördüğü problemlere çözüm üreten, bu çözümleri uygulamak için harekete geçen ve çevresindekileri de geçiren kişi.

giriş

2019 yılında **gençlerin liderliğinde** kurulan youth for good, birlikte hareket etmenin ve topluluk olmanın gücünü keşfettikçe büyüyen bir yolculuğa dönüştü. Bu süreçte sosyal ve çevresel sorunlara çözüm ararken hem kendimizi hem de dünyayı keşfetme fırsatı yakaladık. Bu raporla, 2025 ve sonrasında dair yenilenen **topluluk odaklı stratejilerimizi ve değişim teorimizi** sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

youth for good olarak **gençlerin kendi potansiyellerini keşfetmelerine, seslerini duyurmalarına ve birlikte güçlenmelerine** olanak tanıyoruz. Amacımız herkesin kendini özgürce ifade edebileceği; hatalardan korkmadan, yaparak öğrenebileceği ve daha adil bir dünya için katkı sunabileceği **bir oyun alanı** yaratmak.

youth for good sadece bir topluluk değil; aynı zamanda yenilikçi fikirlerin doğduğu, bireysel ve kolektif gelişimin desteklendiği bir alan. Bu raporu hazırlarken yalnızca kendi topluluğumuzun değil, **kendi yolunu çizmeye hazırlanan gençlerin ve yeni topluluklar oluşturmayı hayal edenlerin** de ilham almasını istedik.

Bu rapor ile, birlikte **daha iyisini hayal etmenin ve bunu gerçeğe dönüştürmenin mümkün olduğuna** inanıyoruz.

bir topluluk olarak
youth for good

Ufkumuz

youth for good; gençlerin liderliğinde iyilik odaklı çalışmalarla değişim yaratmayı amaçlayan bir topluluk. Bu doğrultuda youth for good olarak gençlerin potansiyellerini keşfetmeleri ve birlikte güçlenmeleri için alan açmayı önceliklendiriyoruz. Ortak paylaşım alanları oluşturarak gençlerin bir araya gelmesini, birlikte üretme kültürü geliştirmelerini ve olumlu etki yaratan projeler üretmelerini kolaylaştırıyoruz. Bu topluluk ile sadece bireysel çabaların bir toplamını değil; fikirlerin özgürce filizlendiği, deneyelliğin teşvik edildiği ve yenilikçi düşüncelerin sistemleri dönüştürebileceği bir oyun alanı sunmayı düşünüyoruz.

Değerlerimiz

Özgür oyun alanımızda² değişim öncüsü olma pratiği yapıyor, “herkes için iyi” olanı amaçlıyoruz.

Her sesin değerli olduğu kapsayıcı bir topluluk oluşturuyoruz. Her birimizin masaya getirdiği farklı deneyimlerden beslenerek anlamlı bağlantıları teşvik ediyor, bütüncül bir odakla herkes için olumlu değişim yaratmak adına tutkuyla çalışıyoruz. **Burada sınırları zorlamak, yaratıcı düşünmek ve hatalardan öğrenmek teşvik ediliyor.**

Gençlerin alışlagelen düzene meydan okumalarını ve bunun üzerine özgün bir şekilde yeni alternatifler geliştirmelerini kolaylaştırmak için çalışıyoruz.

Gençlerin bilinçli duyarlılık geliştirmesi hedefiyle ilerliyoruz. Samimi ve açık sorgulamalar yoluyla problem tanımlama yeteneğini geliştirerek problemin altında yatan kök neden-sonuç ilişkilerini ortaya çıkarıyoruz. Keşfettiklerimizi bugünün koşullarına göre yeniden düzenliyor, hayalini kurduğumuz dünyaya giden yolu haritalıyoruz. **Burada gelecek, mevcut sistemleri sorgulayanlara aittir.**

²Oyun alanı: Anlamlı bağlantılar aracılığıyla; keşfetmemize, kalıpların dışında düşünmemize, deneyimlememize ve özgürce hata yapmamıza olanak tanıyan alan.

Topluluğumuzda, paylaşılan liderlik yaklaşımıyla hem bireysel hem de kolektif olarak var oluyoruz.

Rollerin ihtiyaçlara uyumlandığı; merkezi olmayan, akışkan bir çalışma modelini benimsiyoruz. Kendi kendine organize olabilen bir ilişki kurgusu ile bireylerin gelişmesine ve benzersiz yeteneklerini kullanarak iş birliği içinde çalışmasına olanak tanıyoruz. Her bireyin katkısına değer veriyor, güçlü takım çalışmasının başarının temeli olduğuna inanıyoruz. **Burada uyumlu bozulma³ ve katılımcı eylem önceliklidir.**

Öğrenimlerimizi ve çabalarımızı ortak tutkumuzun dokusuyla uyumlu hale getirerek özgün ve etkili çözümler üretiyoruz.

Gerçek benliklerimiz ile bir araya geliyor; çabalarımızı ve bilgimizi ortak amacımız ile uyumlu hale getiriyoruz. Bu benzersiz karışım, yaratıcılığı teşvik eden ve gerçek anlamda olumlu etki yaratan çözümler geliştirmemize imkan tanıyan bir kültür oluşturuyor. **Burada temel farkı yaratan samimi benlik ve ortak sorgulamadır.**

Sürekli gelişim alanlarını belirlemek ve harekete geçmek için kararlılık gösteriyoruz.

Büyük ve küçük ayırt etmeden gelişme fırsatlarını değerlendirmeye derin bir bağlılık duyuyoruz. Kararlı adımlar ile sürekli olarak yaklaşımımızı geliştiriyor ve onarıcı değişime öncülük etme amacıyla ilerliyoruz. **Burada, daha parlak ufuklara gitmemiz için bize yol gösteren Kutup Yıldızı'mız devamlı hareket halinde olma durumudur.**

³Uyumlu bozulma: Mevcut sistemleri herkes için fayda odağıyla iyileştirmeyi amaçladığımız yolculuğumuzda kolektif uyumu önceliklendirdiğimiz yaklaşım.

Kültürümüz

- youth for good'ta iyi olma halini her şeyden önde tutuyoruz. Birbirimizi görmenin ve anlamının kıymetini biliyor, destekleyici bir yaklaşım sürdürüyoruz.
- Bunu kurduğumuz bağlarda, verdiğimiz sözlerde, yaptığımız işlerde; açık iletişimi ve dürüstlüğü merkeze alarak mümkün kılıyoruz.
- Bir işi yapmanın, bir sorumluluğu üstlenmenin altın kuralının motivasyon, zaman ve enerji olduğunu biliyoruz. Parçası olmak için motivasyonumuzun yüksek olduğu işlere atılmadan önce zamanımızı ve enerjimizi kontrol ediyoruz.
- Bununla birlikte bir sorumluluğu üstlenmemiz, kapasitemizi aşan durumlarda iyi olma halimizi bir kenara bırakarak o sorumluluğa devam etmemizi gerektirmiyor (bkznz. kural 1). Üstlendiğimiz sorumluluğu devam ettiremeyeceğimizi düşündüğümüz durumlarda konuyu ilgili üyeler ile paylaşıyor, gerekli aktarımları yaptıktan sonra ihtiyaçlarımızı karşılamak üzere kendimize zaman ve enerji ayırıyoruz.
- Esnek ve [aktif katılıma](#)⁴ değer veriyoruz. Topluluk içinde var olmayı seçtiğimizde aktif şekilde dinlemeyi ve proaktif şekilde yanıt vermeyi önemsiyoruz.
- Bütün bunları yaparken her zaman yapıcı ve nazik bir dil kullanmaya özen gösteriyoruz.
- Toplulukta yer alan her bireyin farklı ihtiyaçları ve hızları olduğunu her daim hatırlıyor, herkesin dayanışma içinde geliştiği bir kültüre ev sahipliği yapıyoruz.
- Tabii ki biz de insanız; sorunlar, yanlış anlaşılmalara veya çatışmalara ile karşı karşıya kalabiliyoruz. Böyle zamanlarda sakin ve yapıcı yaklaşımımızı sürdürmeye devam ediyor, birlikte çözüm yolları arıyoruz.

⁴Aktif katılım: İçinde bulunduğumuz sürece yalnızca fiziksel değil, zihinsel ve duygusal anlamda da dahil olmamıza; çevremiz ile aidiyet hissi doğrultusunda derin bağlar kurmamıza, süreci birlikte şekillendirme iradesi taşıyarak empatiyle ve önyargısızca hareket etmemize olanak sağlayan beceri.

Faaliyet Alanlarımız

1

Kamuoyu İletişimi ve Farkındalık

Toplumsal konularda gençlerin kritik düşünmeyle farkındalıklarını derinleştirmelerine katkı sağlıyoruz. Yaptığımız bilinçlendirme çalışmalarıyla kitleleri harekete geçirmeyi ve sosyal değişime öncülük etmeyi hedefliyoruz.

2

Yaratıcı İfade ve İnovasyon

Sanat, tasarım ve teknolojiyi kullanarak toplumsal problemlere yenilikçi çözümler geliştirmeyi hedefliyoruz. Gençlerin yaratıcı süreçlere aktif katılımını teşvik ediyor, sosyal dönüşüm için ilham verici projeler hayata geçiriyoruz.

3

Nesiller Arası Diyalog

Gençleri farklı yaş aralıklarından bireylerle bir araya getirerek kuşaklar arası bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik ediyoruz. Bu diyalog, nesiller arasında anlayışı ve iş birliğini güçlendiriyor; dayanışma ve karşılıklı öğrenme yoluyla toplumsal bağları derinleştiriyoruz.

4

Etkin Katılım ve Güçlenme

Gençlerin güçlenmiş hissetmeleri için yeteneklerini keşfederek sosyal değişime katkıda bulunabilecekleri alanlarda etkin bir şekilde yer almalarını teşvik ediyoruz.

5

Uluslararası İş Birlikleri

Küresel ölçekteki paydaşlarla iş birlikleri kurarak bilgi ve kaynak paylaşımını artırmayı, gençleri uluslararası bağlantılara erişebilecekleri bir ağa dahil olmalarına destek sağlamayı hedefliyoruz.

Hedef Kitle ve Topluluk Deneyimi

youth for good'un hedef kitlesi, gençliği bir yaş aralığının ötesinde bir bakış açısı ve dinamik bir yaklaşım olarak gören bireylerden oluşur. Bu kişiler topluma katkı sağlama ve pozitif etki yaratma konusunda tutkulu, sosyal sorumluluk bilincine sahip, iş birliği yapmaya açık ve yenilikçi çözümler üretmeye isteklidir.

Dönüştürücü, Yaratıcı ve Faydalanıcı olmak üzere üç rol kurgusu geliştirdiğimiz toplulukta dönemsel ihtiyaçlar doğrultusunda üstlenilen roller değişiklik göstermektedir ve roller arasındaki geçiş çift yönlü akışkandır.

İletişim Yaklaşımımız

Topluluğumuzun iletişim kanalları; karşılıklı diyalog alanı oluşturacak şekilde tasarlanmış olup bu kanallar oluşturulurken işlevsellik ve ulaşılabilirlik prensipleri göz önünde bulundurulmuştur. Bu doğrultuda, yaygın olarak kullanılan çevrim içi iletişim araçları medyum olarak belirlenmiştir. Etkinlik duyuruları, proje süreçlerinin ilerletilmesi ve geri bildirim alışverişi bu kanallar üzerinden yürütülmektedir.

Bununla birlikte daha derin etkileşimler sağlamak adına topluluğumuz fiziksel buluşmalara da önem vermektedir. Bu buluşmalar, karşılıklı etkileşim ve paylaşım alanları yaratırken projelerin gelişimi için katkı sağlar; topluluk üyeleri arasında daha kalıcı ilişkilerin ve iş birliklerinin kurulmasına olanak tanır.

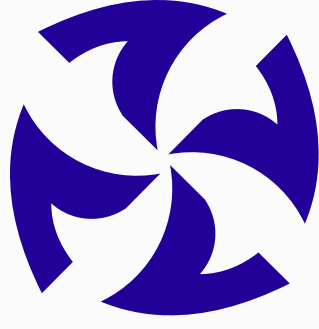
Topluluğun sunduğu imkanlardan ve projelerden doğrudan yararlanan, bu fırsatlar sayesinde kendini geliştiren ve topluluğun sağladığı değerlerden faydalanan kişilerdir.

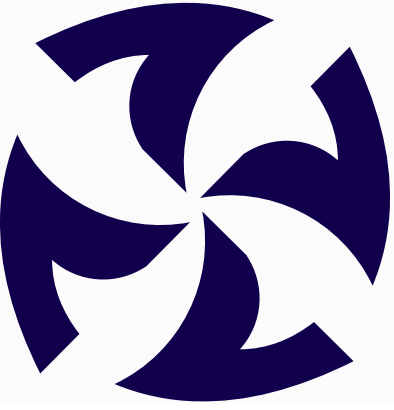
Projeye katkı sağlayan, fikirleriyle süreci besleyen ve gelişimi destekleyen topluluk üyelerinden her biridir.

Yaratıcılar, yeni proje fikirleri ve/veya mevcut projelere farklı bakış açıları getirerek topluluğun ilerlemesine ve faaliyetlerin daha etkili hale gelmesine katkı sağlarlar.

Topluluğun temel taşlarını oluşturan, stratejik kararlar alarak topluluğa yön veren ve liderlik eden topluluk üyeleridir. Dönüştürücüler, topluluğun uzun vadeli etkisini şekillendirir ve yeni fırsatlar yaratır.

topluluğun etkisi ve değişim teorisi

Genç Değişim Öncüsü Yolculuğu

Genç Değişim Öncüsü Yolculuğu, gençlerin birer değişim yaratan olarak gelişirken yaşadıkları ortak dönüm noktalarını gösteren bir haritadır. Bu yolculuğu, Ashoka ağı içerisindeki genç değişim yaratanlarla yapılan röportajlara dayanarak oluşturduk; youth for good olarak Ashoka'dan ilham aldık ve topluluk yapımızı bu dönüşüm yolculuğunun temellerine dayandırdık. Her ne kadar herkesin yolculuğu kendine özgü olsa da bu rehber; değişim yaratan gençler ve onları destekleyen yetişkinler için ilham verici ve faydalı bir çerçeve sunmaktadır.

Yolculuğun Aşamaları

1. Farkındalık

Kendini Tanı, Bütünün Bir Parçası Olduğunu Anla

Kendi tutkunuzu ve anlamınızı keşfedin.

Sorunları fark edip bunları çözme isteğinizi tanımlayın.

açık fikirlilik • anlam • duygusal olgunluk • içsel özgürlük

2. Harekete Geçme

Değişime Cüret Et, Takımını Kur

Kendinizi bir değişim öncüsü olarak tanımlayın.

Çözmek istediğiniz problemle ilgili aksiyona geçin.

alçakgönüllülük • güven • bütünsel bakış • keşif

3. Topluluk

Değişim Topluluğuna Katıl, Değişim Büyüt

Farklı kültürler ve toplumlarla iş birliği yapın.

Toplumsal etkilerinizi genişletmek için ortaklıklar oluşturun.

topluluk bilinci • çoklu roller • amaç • yaratıcılık

4. Dönüşüm

Dönüşüme Katıl, Toplulukla Güçlen

Sistemlerin ve zihniyetlerin dönüşümüne katkı sağlayın.

Topluluklarla dayanışma içinde ortak hedefler

doğrultusunda ilerleyin.

örüntüleri anlama • esneklik • bağ kurma • vizyon

Değişim Öncüsü Becerileri

Değişim yaratan bireylerin geliştirmesi gereken temel beceriler:

✧ Bilişsel Empati

Karşılaşılan problemleri daha iyi anlama ve bağ kurma.
Sorunlar arasındaki bağlantıları fark edebilme becerisi.

✧ Esnek Takım Çalışması

Yeni fırsatlar çerçevesinde takımlar oluşturma ve bu ekosistemi etkin bir şekilde yönetebilme kabiliyeti.

✧ Yeni Liderlik

Karar verme ve paylaşım süreçlerinde etkin rol alma.
Sorunlara çözüm üretme ve inisiyatif alma yetisi.

✧ Değişim Yaratma Pratiği

Yaşamın her alanında yeni bir gerçeklik hayal etme ve onu hayata geçirme yeteneği.

Topluluk, bundan sonraki süreçleri için bu amacı gerçekleştirmek adına daha stratejik bir yaklaşım benimsemiş; gençlerin etki yaratma potansiyelinin önüne geçen sistemsel engelleri tespit etmiş ve bunların çözümüne bir yanıt olarak şekillenmiştir.

Problemi Tanımlama

Günümüzde biz gençler, toplumsal ve çevresel sorunlara çözüm üretme potansiyeline sahip önemli bir güç olmamıza rağmen bu potansiyelin tam anlamıyla hayata geçirilmesinde çeşitli engellerle karşılaşyoruz. youth for good olarak bu engelleri sistemselsel olarak daha iyi anlamak ve görünür kılmak için kapsamlı bir haritalama çalışması gerçekleştirdik.

Bireysel gözlemlerimiz ve deneyimlerimizi yaptığımız araştırmalarla harmanlayarak gençlerin değişim yaratma yolculuklarında karşılaştıkları içsel ve dışsal zorlukları belirleyerek bu zorlukların nasıl birbirini tetiklediğini haritalandırdık.

Amacımız, youth for good topluluk stratejimizi ve değişim teorimizi sağlam temellere dayandırarak topluluğumuzun sahip olduğu potansiyeli tam anlamıyla ortaya çıkarabilmek ve birlikte daha güçlü, etkili çözümler geliştirebilmek.

1. Sistemselsel Engellerin Gençlerin Toplumsal Sorunlara Katılımını Sınırlaması

Gençler, sistemselsel sorunlara dair karar alınan alanlarda kendilerine yer bulamıyor. Bu alanlarda yer bulabilen ve toplumsal sorunları iyileştirmek için emek sarf etmeye hazır gençler ise deneyimsiz iş gücü olarak görülebiliyor, “deneyim kazanma” adı altında çoğu zaman beklentilerinin

karşılanmadığı süreçlere yönlendirilebiliyor. Sivil toplum ekosistemi, değişim ve eşitlik odaklı bir yaklaşımla hareket etse de mevcut yapıların katılığından dolayı çeviklik gerektiren durumlara uyum sağlamakta zorlanıyor. Toplumda artan kutuplaşma ve kalıplaşmış algılar, sivil toplumun hareket alanını giderek daraltıyor. Genç bakış açıları yeterince dahil edilmediğinde ise bu sorunlar kronikleşiyor.

2. İzole Gençlik - Soyut Becerilerinin İkinci Plana Atılması

Empati, açık iletişim ve çatışma çözümü gibi soyut beceriler çoğu zaman göz ardı ediliyor. Gençler, bu yetkinlikler üzerine yoğunlaşmak yerine toplumda daha çok takdir gören analitik ve somut becerilere yönlendiriliyor. Bunun sonucunda profesyonel veya kişisel hayatlarında farklı geçmişlere sahip insanlarla karşılaştıklarında olası sorunları yönetmekte zorlanıyorlar. Kendi iletişim alışkanlıklarını sorgulama fırsatı bulamayan gençler, bulundukları çeşitli topluluklar içindeki sorumluluklarını yerine getirme konusunda da güçlük yaşıyabiliyor.

Bunun yanı sıra, gençler arasında dayanışma ve iletişimle yakınlaşma yerine rekabetçilik teşvik ediliyor. Bu durum, onların hem kendilerine hem de bulundukları sosyal çevrelere dürüst ve paylaşımcı bir bakış açısıyla yaklaşmalarını engelliyor. Giderek

kutuplaşan ve bölünmüş bir toplumda var olmaya çabalayan gençler; hem akranları hem de aileleri, öğretmenleri, yöneticileri veya karar alıcılar gibi farklı toplumsal katmanlar tarafından ötekileştiriliyor.

3. Kaynak Yetersizliği

Türkiye’de gençler; finansman, sosyokültürel çevre ve doğru bilgiye erişimde önemli engellerle karşılaşılıyor. Yeterli ekonomik kaynağa sahip olmamak, istihdam fırsatlarının sınırlı olması ve mevcut iş kültürünün gençleri düşük katma değerli işlere itmesi; gençlerin iş gücü piyasasında adil koşullarda yer almasını zorlaştırıyor. Bu durum, jenerasyonlar arası önyargıları beslerken genç emeğinin yasal olarak korunmamasına genç hak savunucularının yeterli temsiliyette bulunmamasına ve gençlerin haklarının bilincine varamamalarına sebep oluyor. Tüm bu unsurlar, ülke ekonomisinin enflasyonist ve dalgalı yapısı ile birleştiğinde gençlerin hem ekonomik bağımsızlıklarını kazanmalarını hem de kendilerini geliştirecek ve dayanışma sağlayacak sosyal ağlara erişimlerini engelliyor.

4. Kalıplar İçinde Sıkıştırılan Eğitim Sistemi

Eğitim sisteminin, hataları öğrenme sürecinin bir parçası olarak görmemesi ve deneme-yanılma süreçlerine cezalandırıcı yaklaşımı; gençlerin yaratıcı düşünme ve özgün çözüm üretme becerilerini kısıtlıyor ve gençlere bir oyun alanı imkânı tanımıyor. Nitelsiz eğitim kurumlarının yaygınlığı ve fırsat

eşitsizliği, gençleri iş hayatına yetersiz bir eğitimle girmek durumunda bırakıyor. Küresel gündem ve kültürel farkındalık gibi kritik konuların müfredatta yer almaması ise gençlerin çok yönlü gelişimini engelliyor ve toplumsal sorunları fark edip bu sorunlara duyarlılık geliştirmelerini zorlaştırıyor.

5. Gençlerin Seslerinin Duyulmaması

Gençlerin çıkarmaya çalıştığı sesin duyulmaması, daha da kötüsü susturulmaya çalışılması, çabalarının bir fayda etmeyeceği düşüncesini beraberinde getiriyor. Bu gibi düşüncelerin arkasında gençlerin karar mekanizmalarına katılım gösterememesi, toplumsal veya aile içi kararlarda söz hakkı bulamaması; gençlerin fikirlerini, duygularını ve endişelerini paylaşacak ortamların yetersizliği ve bunların sonucunda kendilerini ifade edememeleri gibi faktörler yer alıyor. Gençler çabalarına rağmen ilerlemeyen sistemlerin içerisinde bir çıkış yolu bulmaya çalışıyor fakat sistemlerin “köklü” yapılarının soğuk yüzü ile karşılaşılıyorlar.

6. Mevcut Sistemlerin Yeniliğe Direnci

Mevcut sistemler, gençlerde yenileşme⁵ bilincinin oluşmasını engelleyerek onları bildikleri güvenli alanlarında tutmaya çalışıyor. Statükoyu sürdürme odaklı bu yapılar, gençlerin yaratıcı potansiyellerini görmezden geliyor ve ilhamsız bir ortamda hayallerini gerçekleştirmekte yalnız bırakılmalarına neden oluyor.

⁵Yenileşme: Bir rastlantıdan çok amaçlanmış, planlanmış belirli bir değişimdir.

Değişim Teorisi

youth for good, bugüne kadar gerçekleştirdiği iş birlikleri ve projelerle topluluk üyelerinin ihtiyaçları ve ilgileri doğrultusunda şekillendi. Bu nedenle topluluğun yarattığı etki, önceden belirlenmiş çıktılar üzerinden kurgulanmak yerine üyelerin sezgisel deneyimlerinden beslendi. Topluluğun, gençlerin etki ekosisteminde aktif rol almasını engelleyen sistemsel kısıtlamalara nasıl çözümler getirdiğini daha iyi anlamak ve görünür kılmak amacıyla Social Value International’ın prensiplerini takip ettik ve topluluğun faaliyetlerinin genç üyelerde nasıl bir değişim yarattığını inceledik. Matter of Focus’un katkı analizi temeline dayalı, yapılandırılmış ancak esnek yaklaşımını benimseyerek değişimin merkezine insanı koyduk.

Süreç; topluluk üyelerinin ilk katılım anlarından itibaren yaşadıkları deneyimlerin, dahil oldukları süreçlerin ve bu süreçlerde davranışlarında veya bakış açılarında meydana gelen değişimlerin derinlemesine incelenmesiyle başladı. Bu amaçla görüşme soru setleri hazırladık ve değişimi anlamaya yönelik sistematik bir yapı oluşturduk. Ardından her üye ile birebir görüşmeler üzerinden üyelerin bireysel deneyimlerini dinledik. “Neler hissediyoruz?” başlıklı bir sonuç kategorisi ekleyerek faydalanıcıların, topluluk deneyimine yönelik tepkilerinin

anlaşılmasını ve değişimin neden ve nasıl gerçekleştiğini incelemeyi hedefledik. Yapılan görüşmeleri tündengelim perspektifiyle kodladık ve tüm üyelerin ortak deneyimleri üzerinden bir yapı kurguladık.

Gerçekleştirilen görüşmeler sayesinde topluluğun faaliyetleri, çıktıları ve ara sonuçlarını mantıksal bir akış içinde haritalandırdık ve üye deneyimlerini yansıttık. Bu değişim teorisi ile amacımız yalnızca topluluğun yarattığı etkiyi ortaya koymanın ötesinde; süreci başkaları için de erişilebilir ve uygulanabilir hale getirmek ve topluluğun geleceğinde de ilerlemeyi takip etme, etkiyi değerlendirme ve değişimin bağlantısal bir anlatısını oluşturmak oldu.

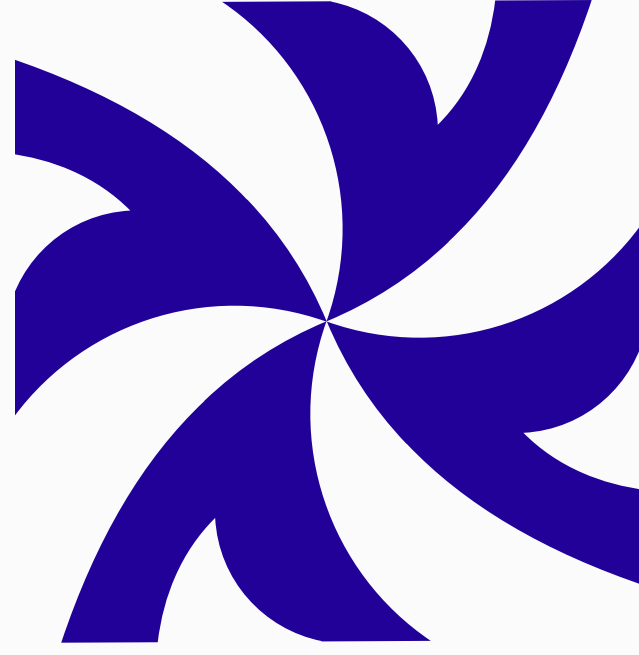
Duru Leblebicioğlu
youth for good, Topluluk Üyesi

Toplulukta yer alan üyelerle, kendi deneyimlerleri ve kazanımlarına dair konuşmak çok keyifliydi. youth for good bir topluluk olduğu için; yaratılan etkinin faydalanıcıları ile projeleri üretenler aynı kişiler, yani herhangi bir sosyal etki programına kıyasla üyelerin katkılarının, kendi deneyimlerinde büyük rol oynadığı, farklı bir yapı söz konusu. Değişim Teorisi’ni oluştururken yaptığım 1-1 görüşmeler aracılığıyla ortak bir hikaye örgüsü inşa etmek, benim de sonradan katılan bir üye olarak topluluğun yapısını da daha derinden irdeleyebilmemi sağladı. Ortaya çıkan işte herkesin katkısının olması ise youth for good’un prensiplerinin çok güzel bir örneği oldu.

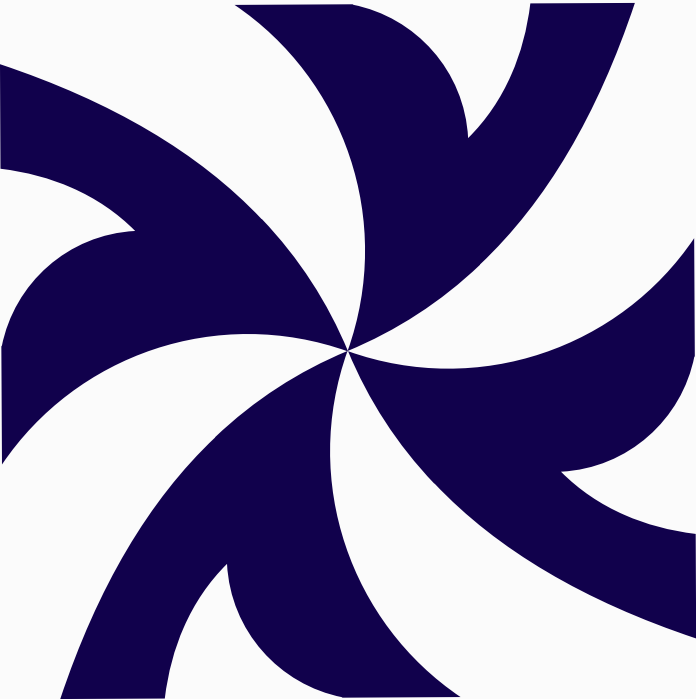
*Onarıcı liderlik: Güven, adalet ve kapsayıcılığı esas alan, ilişki odaklı ve etik bir liderlik yaklaşımıdır. Güçlü ilişkiler kurmayı ve ekip içinde gelişim odaklı bir zihniyet oluşturmayı amaçlar. Saygıyı, aktif katılımı ve hesap verebilirliği temel alarak, bireylerin değerli, duyulmuş ve motive hissettiği bir çalışma ortamı yaratır. Onarıcı liderlik, geleneksel hiyerarşik kontrol anlayışından uzaklaşarak iş birliği, ortak sorumluluk ve sürekli öğrenme kültürünü destekler. (Hopkins, 2021)

Ne Yapıyoruz?	Neler Hissediyoruz?	Öğrenim ve Kazanımlarımız Neler?
İlgimizi çeken konularda inisiyatif alıyoruz/harekete geçiyoruz.	Güven Cesaret Heyecan	Farklı metodolojiler, süreçler ve araçları hakkında bilgi ve deneyim oluyoruz.
Farklı gençlerle bir araya geliyoruz.	Merak	Alışkanlıklarımızı ve kalıplaşmış düşüncelerimizi tespit ediyoruz. Farklı bakış açılarını gözlemliyor, birbirimizden öğreniyoruz.
Ortak hedef için birlikte üretiyoruz.	İlham	Paylaşımlı öğrenim deneyimiyle büyüyüyoruz.
Ürettiğimiz projeleri etki ekosistemine açıyoruz.	Gurur	Hem topluluk olarak hem de bireysel olarak katkılarımızla görünürlük kazanıyoruz. Kendimizi geliştirmeye devam ediyoruz. Gerekli kaynaklara ulaşabiliyoruz. Etki gündemi ile iç içe kalıyoruz.
Kendi yürüttüğümüz süreçlerle emeğimizi ortaya koyuyoruz.	Tatmin Yetkin	Proje yönetim sürecini başlatıyor ve deneyimliyoruz.
İçinde bulunmak istediğimiz ekipler oluşturuyoruz.	Aidiyet Samimiyet	Kapsayıcı bir dil benimsiyoruz. İletişim becerilerimizi geliştiriyoruz. Yeni topluluk aktiviteleri öğreniyoruz.
Arkasında durmak istediğimiz mesajların sesini güçlendiriyoruz.	Umut	Hayalini kurduğumuz dünyaya adım atıyor, bulunuyor, değerli ve faydalı hissediyoruz.
Yalnızca öznesi olduğumuz deneyimlerin ötesinde, herkes için daha iyisini bulmaya akıl yürütüyoruz.	Azim	Sistemsel engelleri belirleyebiliyoruz. Başkalarının deneyimlediği zorlukları deneyimleyebiliyoruz.
İhtiyaçlarımıza göre çalışma tempomuzu ayarlıyoruz.	Özgür Anlaşılmış	Toplulukla dayanışma kuruyoruz. Zorlukların üzerinden birlikte geçiyoruz. Topluluk içinde bireysel sınırlarımızı tanımlıyor ve geliştiriyoruz.

İhtiyaçlarımız	Neleri Farklı Yapıyoruz?	Bu Nasıl Bir Fark Yaratıyor?
Gençler için güvenli oyun alanı tasarımı ve alanın sahipliği	Güvenli oyun alanımızda aldığımız riskleri, profesyonel hayatımızda daha bilinçli ve deneyimli uyguluyoruz.	Gençlerin özgüveni, deneyseiliği ve girişimciliği artar. Gençler, kendi şanslarını yaratabilecekleri bir alana sahip olur. Gençler, ilgi alanları doğrultusunda deneyim kazandıkça kariyerlerini etki odağında yeniden şekillendirir.
Gençlerin katılımını teşvik eden alternatif programlarımızdan	Edindiğimiz farklı bakış açıları sayesinde parçası olduğumuz süreçleri daha ılımlı ve yapıcı bir yaklaşımla yürütüyoruz.	Gençler, kendileri hakkında öz değerlendirme yapar ve kendilerini daha yakından tanır. Gençler yeni perspektiflere daha açık ve farklı fikirleri uygulamaya daha esnek hale gelir.
Gençlerin bir arada, birlikte çalışmasını	Arkamızda topluluğun desteği ve güçlü bir iş birliği olduğunu bilmek, yeni deneyimlere dair çekincelerimizi azaltıyor.	Gençler hayallerine ulaşmaya yardımcı destek mekanizmasına sahip olur. Gençler, alanında başarılı akranlarının bilgi birikiminden faydalanır.
Gençlerin bireysel gelişimlerini destekliyoruz. Birlikte öğrenmek için çalışıyoruz.	Etki ekosisteminde yeni fırsatlarla ilgili farklı paydaşlarla bağlantı kurma imkânımız artıyor.	Gençler topluluğun bir parçası olarak bağlantılar kurar. Gençler topluluğun sunduğu platform aracılığıyla yeni imkanların peşinden gider. Fayda üretmeye çalışan gençler çoğalır.
Gençlerin sorunlarına sona erdiriyoruz.	Olası olumsuzlukları ve çatışmaları yönetme kapasitemiz artıyor.	Gençler, onarıcı liderlik ⁶ bakış açısını hayata geçirirler. Gençler potansiyellerini ve becerilerini fark eder, bunları en üst düzeyde geliştirir ve bundan zevk alır (kendilerini gerçekleştirir). Gençler kendi yürüttükleri süreçlere dair güçlü temellere dayalı, bütünsel bir anlayışa sahip olurlar.
Gençlerin sorunlarını çözümlerini üretiyoruz.	İçinde bulunduğumuz tüm oluşumları daha kapsayıcı ve eşitlikçi olmaları için değiştirmeye çalışıyoruz.	Gençler, iletişimde karşılıklı anlayışa dayalı bir perspektif benimser, başka insanlarla ve topluluklarla daha rahat iletişim kurar.
Gençlerin topluma katkıda bulunmasını teşvik ediyoruz.	Sivil toplum alanında daha aktif oluyoruz.	Gençler, inançlarını ve değerlerini diri tutar.
Gençlerin toplumsal sorunları fark etmelerini sağlıyoruz.	İçinde bulunduğumuz yapılara sistemsel ve kesişimsel bir bakış açısıyla yaklaşıyoruz.	Gençler, bireylerin biricikliğini gözetken süreçler tasarlar.
Gençlerin toplumsal sorunları fark etmelerini sağlıyoruz.	İhtiyaçlarımızın duyulduğunu ve anlaşıldığımızı hissediyoruz.	Gençler, ihtiyaçlarını daha kolay dile getirirler.

ekler ve açıklamalar

Topluluk Üyeleri

Aleyna Özen

Pazarlama ve İletişim Uzmanı

Süper Gücü: Şefkatli iletişimi. Kullandığı dilin gücünü bilerek her durumda özgünlüğünü ortaya koyması.

youth for good'un sosyal medya üzerinden yapılan paylaşımlarını görmüştüm. Çevresel sürdürülebilirlik alanında ne yapabilirim diye düşünürken bu oluşum karşıma çıkınca parçası olabilir miyim diye heyecanlandım. Dahil olmamla birlikte, sosyal medya ve pazarlama gibi alanlarda kendimi deneme ve geliştirme fırsatı buldum. Bu birlikteliği benim için özel kılan en önemli şey, üyeleri için bir oyun alanı sunması. Öğrendiklerimi tekrar etme, ilgilendiğim ve yeni karşılaştığım alanlarda entelektüel ve duygusal destek alma, fikirlerimi ifade etme fırsatı bulduğum bir yer. Bunun yanında, benim gibi dertlenmeye müsait ve değişim için aktif olarak harekete geçebilen insanlarla bir arada çalışabilmek paha biçilemez bir deneyim. Ekosistemde birlikte dertlendiğim insanların yanında dirsek çürütmek, bir şeyler üretmek çok değerli.

Beyza Teke

İş Geliştirme Uzmanı

Süper Gücü: Gri alanları benimsemesi. Ön yargıyı minimumda tutarak olaylara beklentisiz ve açık bir bakış açısıyla yaklaşması.

youth for good'u bir süredir hem heyecan hem de saygı ile takip ediyordum ve ilk olarak rapor yazma sürecinde aktif dahil oldum. Öncesinde yapılan işlerin kalitesini bildiğim için kendini ifade edebilen, hayata karşı duruşunu takdir ettiğim bir ekibin parçası olmak beni mutlu etti. Kendimi yazarak ifade etme konusunda da pratik etmek istediğim için iyi bir alan oldu. Buranın hakkaniyeti benim için değerli. Fikirlerin soruluyor, önemseniyor, tartışılıyor. Herkes farklı pencerelerden bakmaya çok istekli.

Boğaçhan Arslan Yazılım Mühendisi

Süper Gücü: Sistem düşüncesiyle yaklaşması. Etki odaklı süreçleri ölçeklenebilir bir kurguyla hayata geçirmesi.

youth for good ile düzenlediği bir etkinlik aracılığıyla tanıştım. Sürdürülebilirlikle ilgili Türkçe kaynaklar yetersiz olduğu için küresel kaynakları incelediğimiz ve çevirdiğimiz bir etkinlikti. O dönemde, benim de sosyal girişim kurma gibi bir fikrim vardı ancak üniversite sürecinde bu fikir askıya alınmıştı. Yine de sürdürülebilirlik dünyasından kopmak istemiyordum. Bu sırada youth for good'a yazdım ve tam da web sitesi oluşturma sürecine dahil oldum. İlk olarak web sitesi yapımıyla katkı sunmaya başladım, ardından inovasyon ve ölçeklenebilir teknolojiler gibi ilgi alanlarım doğrultusunda çeşitli projelerde yer aldım. Benim için bu topluluğun farklılaştığı en önemli yanı, yatay büyümeyi çok desteklemesi. Hepimiz kendi saptadığımız noktalar üzerine farklı kişilerin geçmişleri üzerinden dokunabildiğimiz geniş bir kapsam yaratabiliyoruz.

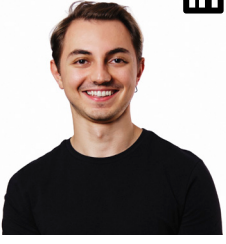

Duru Leblebicioğlu

Araştırma ve Etki Tasarımı, Sürdürülebilirlik Danışmanı

Süper Gücü: Aktif bir dinleyici olması ve gözlemciliği. İçinde bulunduğu durumlar ve etkileşimde olduğu insanlara duyduğu merak.

youth for good ile Kaya üzerinden tanıştım. Ben yeterince yorulmadan rahat edemeyen biriyim. Birçok şeye katkı sağlayabileceğimin farkındayım ve Kaya ile başka projelerde de birlikte çalıştığım için bu gibi konulara yaklaşımımızın benzer olduğunu görüyordum. Topluluğun rapor yazma sürecinde olduğunu ve burada yaratılan etkiyi anlamaya dair içerikler için arayışta olduklarını paylaştınca karşılıklı ihtiyaçlar birbirini buldu. Sosyal etki ölçümü üzerine çalıştığım ve bu konuya ilgi duyduğum için, kendimi hem bu alanda deneyebileceğim bir fırsatın içinde hem de düşünce tarzlarından ilham aldığım insanların arasında buldum. Bu topluluğun benim için ilginç yanı sunduğu aidiyet. Üyelerin arasında ortaklaşa iyilik yaratma isteğiyle yaratılan uyum topluluğa yeni katılanlara bile uzun zamandır buranın parçasıymış gibi hissettirebiliyor.

Kaya Demiral

Kurumsal Strateji ve Topluluk Yöneticisi

Süper Gücü: Duygusal ve rasyonel terazisi. Hangi durumda neyi önceliklendireceğini bilmesi ve bunların arasında kurabildiği akışkan denge.

imece’de staj yaptığım dönemde, sürdürülebilirlik ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları hakkında yeni öğrendiğim bilgileri paylaşmak istedim. İlk başlarda, kendi sosyal medya hesabımda katıldığım panelleri ve beğendiğim içerikleri paylaşıyordum. Sonrasında bir arkadaşımın önerisiyle bunu başlı başına bir yapı olarak çerçevelemeye karar verdik. O dönem imece stajında İdil Lopez ile birlikte çalışırken bu paylaşımları bir blog sayfası olarak Instagram üzerinden yapmaya başladık ve sonrasında bu girişim şekil değiştirerek devam etti. Zaman içerisinde yolunun kesiştiği insanların katkısıyla hamuru yoğruldu ve şu anda da üyelerinin şekillendirmeye devam ettiği, yaşayan bir yapıya büründü. youth for good’u birçok topluluktan ayıran nokta da bu bence. Çoğu toplulukta tasarlanmış bir deneyim, sonu olan bir süreç varken youth for good’da haritayı kendimiz şekillendiriyoruz ve bu içten motivasyonla ivmelendiği için, yapılan işleri ve devam ettiğini gördükçe zamanım oldukça tekrar ben de geri dönebilirim hissi oluşuyor.

Müge Gümüş

Multidisipliner Tasarımcı, İnovasyon Danışmanı

Süper Gücü: Savunuculuk ve kapsayıcı bir tasarım anlayışı. Öğrendiklerini bir bütünün parçası olarak değerleri doğrultusunda ele alması ve tasarımlarını insandan ötesine odaklayarak ekosistemin her paydaşını gözetmesi.

Bu topluluk için “yanımda doğdu” diyebilirim. imece’de İdil ve Kaya ile birlikte çalışırken böyle bir fikir ortaya çıktı ve bir anlamda ilk fahri üyesi oldum. youth for good henüz bir blog sayfasıyken sosyal medya üzerinden yapılan paylaşımların fotoğraflarını birlikte seçiyorduk. Topluluktaki yerimi benimsemem, KOSE rehberi çalışmasıyla oldu. Bu da benim toplumsal cinsiyet ve toplumsal alanlar üzerine olan asıl ilgi alanımla birebir örtüşüyordu. Gençlere yönelik yapılan birçok program olsa da bunların büyük bir kısmı emek sömürsü yapmaya ve hayal taciri olmaya eğilimli. Burası ise daha prensipli ve dürüst bir yerden yaklaşıyor. Topluluktakilerle birlikte öğrendiğimi ve büyüdüğümü hissediyorum. Birlikte geliştığımız bu alan, daha büyük hayaller kurabilmemi sağlıyor.

Şeyma Sağınç

Avukat, Yazar

Süper Gücü: Yeni süreçler yaratmaya duyduğu heyecan ve değişikliklerin izini sürmesi. Üretmeye, başlamaya ve deneyimlemeye olan coşkusu ile çevresine itici bir güç oluşturması.

youth for good ile Kaya aracılığıyla tanıştım. Birlikte katıldığımız bir programında kendi oluşumundan bahsetmişti ve yaklaşık iki yıl boyunca süreci uzaktan, sosyal medya üzerinden destek vererek takip ettim. Sonrasında bir gün Kaya ile bu topluluğa dair planlarını konuşurken, farkında olmadan “şunu şöyle yapalım” ve “bunu böyle tasarlayalım” gibi “bizli” cümleler kurmaya başladık. Ben de her zaman aklımdakileri inisiyatif alarak hayata geçirmeyi isteyen biriydim. Bu topluluk ise, bunu gerçekleştirmek için hem özgür bir alan sağlıyor hem de sıkıştığım ya da yolumu kaybettiğim anlarda danışabileceğim insanları bir araya getiriyor.

Zülâl Karaman

Tasarımcı, Mimar

Süper Gücü: İçten ve kararlı savunuculuğu. İnandığı değerler doğrultusunda, prensiplerini yaşatan bütüncül deneyimler tasarlaması.

youth for good bildiğim ve takip ettiğim bir mecraydı. Bir parçası olmam ise youth for good bir dönüm noktasındayken oldu aslında. Kaya ile bir toplulukta youth for good’un geleceğinin ne olacağını tartışıp fikir ürettiğimiz bir seanstan sonra, “youth for good’un ilk fiziksel etkinliğini şurada yapalım” diye heyecanlanıp sonrasında birlikte çalışmaya başlarken buldum kendimi. Tasarım konularına ilgi duyuyorum ve youth for good’a bu konular üzerine katkı sağlayabilmek çift yönlü bir fayda sağladı. Tüm bunlar olurken; youth for good’un dayatılan başarı kalıplarından sıyrılmış olması, hata yapmaya da alan açıyor olması ve burada olduğun gibi olabiliyor olmak, burayı diğer tüm oluşumlardan ayırıyor ve topluluktaki üyelerin aidiyetlerini artırıyor. Bu topluluğu benim için özel kılan şey ise herkesin eşit şekilde sahiplenmesi. Burada hiçbir şey bir kişiye bağlı değil; hepimizin sesi eşit derecede değerli ve aldığımız kararlar da bu yaklaşımı yansıtıyor.

İlham Aldığımız Kaynaklar

Ashoka Türkiye. (2024). Ashoka Türkiye yeni dönem stratejik planı. 23 Aralık, 2024, tarihinde <https://drive.google.com/file/d/1GKUuB0D5sYdbjtDWEIguBA1T6z8ChLoX/edit> adresinden erişildi.

Ashoka Youth Years. (n.d.). What is a changemaker? 23 Aralık, 2024, tarihinde <https://www.ashokayouthyears.org/young-changemakers/> adresinden erişildi.

Hopkins, B. (2021). Restorative Leadership. National Centre for Restorative Justice in Youth Settings. 26 Ocak 2024, tarihinde <https://www.euforumrj.org/sites/default/files/2023-01/Restorative-leadership-06.pdf> adresinden erişildi.

imece. (2023). imece öğrenimler raporu. imece. 23 Aralık, 2024, tarihinde <https://imece.com/wp-content/uploads/2020/06/imece-Ogrenimler-Raporu.pdf> adresinden erişildi.

Morton, S. (2018). Using our headings. Matter of Focus. 23 Aralık, 2024, tarihinde <https://www.matter-of-focus.com/using-our-headings/> adresinden erişildi.

Pfortmüller, F., Luchsinger, N., & Mombartz, S. (2017). The Community canvas guidebook. Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0). Creative Commons. 23 Aralık, 2024, tarihinde <https://github.com/communitycanvas/documents/raw/master/CommunityCanvas-Guidebook.pdf> adresinden erişildi.

Standard on applying Principle 2: Understand what changes | Social Value International. (2012). Social Value International. <https://static1.squarespace.com/static/60dc51e3c58aef413ae5c975/t/60f05a22bb93af6acac3d9f7/1626364452343/Standard-for-applying-Principle-2-.pdf>

Taş, S. (2007). Eğitimde yenileşmenin önündeki engeller (Dört köşe tekerlekler). Eğitim ve Bilim, 17(183-192). 23 Aralık, 2024, tarihinde <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/118040> adresinden erişildi.

UNICEF. (2023, November). A youth foresight playbook. UNICEF. 23 Aralık, 2024, tarihinde <https://www.unicef.org/innocenti/media/696/file/UNICEF-Innocenti-Youth-Foresight-Playbook-2023.pdf> adresinden erişildi.

World Economic Forum. (2023). Global shapers impact report 2022-23. World Economic Forum. 23 Aralık, 2024, tarihinde https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Shapers_Impact_Report_2022-23.pdf adresinden erişildi.

youthforgood.co

